

Δραστηριότητες Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA) – Αξιοποίηση ως πηγή πληροφόρησης

Δρ. Ελένη Ιωάννου-Κακούρη
Κα Μάρω Χριστοδουλίδου
Δρ. Γεώργιος Σταυρουλάκης

Σημείο επαφής με EFSA
Γενικό Χημείο του Κράτους

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

- Η EFSA είναι η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων που μελετά και εκτιμά τους κινδύνους που έχουν σχέση με τα τρόφιμα.
- Είναι υπεύθυνη για την έκδοση/διάχυση **επιστημονικών γνωμοδοτήσεων** που αφορούν στα τρόφιμα.
- Ιδρύθηκε το 2002 ως **ανεξάρτητη Αρχή** με στόχο την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) μετά από διάφορες διατροφικές κρίσεις (π.χ. διοξίνες, νόσος τρελών αγελάδων) που έπληξαν την Ε.Ε.
- Διαδέχθηκε την μέχρι τότε **Επιστημονική Επιτροπή Τροφίμων** (Scientific Committee of Food, **SCF**) που τότε εξέδιδε γνωμοδοτήσεις.

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ρόλος της EFSA

- **Συμβάλλει στη διατήρηση και βελτίωση** της θρεπτικής αξίας των τροφίμων.
- **Συμβάλλει στην προστασία των καταναλωτών** από τυχόν διατροφικούς κινδύνους που μπορεί να προκύψουν σε όλη την τροφική αλυσίδα.
- **Συμβάλλει στην αναβάθμιση της ποιότητας και ασφάλειας** των τροφίμων στην Ευρώπη, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές των Κρατών Μελών.
- **Παρέχει επιστημονικές συμβουλές & εκτιμήσεις κινδύνου**, επιστημονική και τεχνική υποστήριξη στη **νομοθεσία και στις πολιτικές της Ε.Ε.** και ιδιαίτερα της Ε. Επιτροπής σε όλους τους τομείς που έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στην ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών, ώστε να γίνεται μια επιστημονικά τεκμηριωμένη **διαχείριση και επικοινωνία κινδύνου**

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

- **Παρέχει ανεξάρτητη ενημέρωση** σχετικά με όλα τα ζητήματα που αφορούν στους πιο πάνω τομείς και **προβαίνει σε ανακοινώσεις** σχετικά με τους κινδύνους.
- Συμβάλλει στο **υψηλό επίπεδο προστασίας της ζωής και της υγείας του ανθρώπου** και ιδιαίτερα των πολιτών της Ε.Ε. Επιπλέον , λαμβάνει υπόψη την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και το περιβάλλον στο πλαίσιο της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.
- **Συλλέγει και αναλύει δεδομένα** για να είναι δυνατός ο χαρακτηρισμός και η παρακολούθηση των κινδύνων που έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στην ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών.

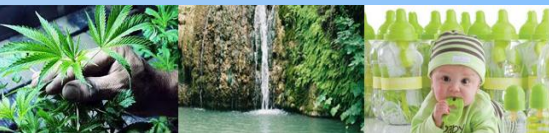

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

- **Σκοπός** της EFSA είναι **να αναγνωριστεί παγκοσμίως ως ευρωπαϊκός φορέας αναφοράς** για την αξιολόγηση & εκτίμηση των **κινδύνων για τα τρόφιμα** και τις ζωοτροφές, την υγεία και καλή διαβίωση των ζώων, την προστασία και υγεία των φυτών.
- **Βασικός στόχος** της είναι η **προστασία της δημόσιας υγείας** και η ενίσχυση της **εμπιστοσύνης των καταναλωτών** στην ευρωπαϊκή αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων.
- Αποβλέπει στην ανάδειξή της ως ανεξάρτητου, ευαίσθητου και **έμπιστου εταίρου των διαχειριστών κινδύνου** και στην ενεργό συμβολή της στη διασφάλιση του υψηλού επιπέδου προστασίας καταναλωτών που έχει επιλέξει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Όργανα της EFSA

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Επιστημονικές ομάδες/ panels

1. Animal health and welfare	6. Feed additives
2. Food additives and nutrient sources	7. Genetically modified organisms
3. Biological hazards	8. Nutrition
4. Food contact materials, enzymes, flavouring	9. Plant health
5. Contaminants	10. Plant protection products

+

Επιστημονική Επιτροπή

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Επιστημονικά Δίκτυα στην EFSA (Networks)

- Στην EFSA λειτουργούν **14 Επιστημονικά Δίκτυα**
- **Αποτελούνται από:**
 - Διορισμένους αντιπροσώπους **οργανισμών** από τα ΚΜ (**NR**) με εμπειρία στα θέματα του κάθε **Επιστημονικού Δικτύου**
 - **Αρμόδιους οργανισμούς** αναγνωρισμένους από την σχετική ΕΕ νομοθεσία, όπως ECHA, EMA κ.α.
 - Άλλους οργανισμούς που προσκαλεί η EFSA
- Σε κάθε Δίκτυο προεδρεύει EFSA και βοηθείται από τα σχετικά Τμήματα της
- **Κύριος ρόλος** η προώθηση/διευκόλυνση της **Επιστημονικής Συνεργασίας** μέσα από :
 - ❖ Συντονισμό των δραστηριοτήτων
 - ❖ Ανταλλαγή πληροφοριών
 - ❖ Ανάπτυξη και εφαρμογή κοινών προγραμμάτων
 - ❖ Ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Συνεργασία EFSA με τη Κύπρο

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

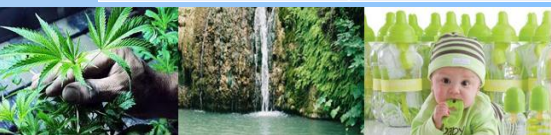

Εκπρόσωποι της Κύπρου στα Επιστημονικά Δίκτυα της EFSA

Τμήμα	Επιστημονικό Δίκτυο	Εκπρόσωπος
Animal Health & Welfare	Scientific network for Risk Assessment in Animal & Health welfare (AHAW)	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες Πάυλος Τουμάζος?????
Biological Hazards (BIOHAZ)	Scientific network on BSE-TSE	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες Πηνελόπη Στυλιανού
	Scientific network for Microbiological Risk Assessment (MRA)	Γενικό Χημείο του Κράτους Γιώργος Παπαγεωργίου
Biological Monitoring	Task Force on Zoonoses Data Collection (BIOM)	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες Χριστόδουλος Πίπης
Dietary & Chemical Monitoring (DCM)	Expert Group for Chemical Occurrence Data	Γενικό Χημείο του Κράτους Ελενη Κακούρη
	Expert Group on Food Consumption data	Γενικό Χημείο του Κράτους Στέλιος Γιαννόπουλος
Emerging Risks	Emerging Risk Exchange Network (EREN)	Γενικό Χημείο του Κράτους Μάρω Χριστοδουλίδου

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

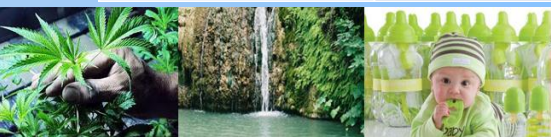

Εκπρόσωποι της Κύπρου στα Επιστημονικά Δίκτυα της EFSA(2)

Τμήμα	Επιστημονικό Δίκτυο	Εκπρόσωπος
GMO	Scientific network for risk assessment of GMOs	Γενικό Χημείο του Κράτους Αντρη Τέλλο
Plant Health	Scientific network for Risk Assessment in Plant Health (PLH)	Τμήμα Γεωργίας Ανθεμης Μελιφρονίδου
Pesticides	Pesticide Steering Committee (PRAS)	Τμήμα Γεωργίας Lysandros Lysandrides
	Network on Pesticide monitoring (MRL)	Γενικό Χημείο του Κράτους Α. Αναστάση/Μ. Χατζηγεωργίου
Food ingredients & packaging	Scientific Network on Food Contact Materials	-----
Scientific Committee	Scientific network on Harmonization for RiskAssessment methodologies	-----
	Scientific network for Risk Assessment of Nanotechnologies in Food & Feed	Γενικό Χημείο του Κρατους Πόπη Κανάρη

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ευκαιρίες χρηματοδότησης μέσω προσκλήσεων της EFSA

➤ Η EFSA είναι ένας οργανισμός που βασίζεται στην ειλικρίνεια, την διαφάνεια και το διάλογο.

➤ Για να συμπληρώσει κενά στην υπάρχουσα επιστημονική γνώση και απαιτούμενες πληροφορίες για την έκδοση των γνωμοδοτήσεων της, προκηρύσσει/ δημοσιεύει τακτικά:

A) calls for proposals (grants) και B) calls for tenders.

Τα παραπάνω έργα δεν είναι στα πλαίσια του **Ορίζοντα 2020** αλλά **δρουν συμπληρωματικά** και συμβάλουν στην **ανάπτυξη υποδομών** στα ΚΜ και υποβοηθούν την EFSA να κάνει το έργο της και να εκπληρώσει την αποστολή της.

➤ Τα αποτελέσματα από τα ερευνητικά έργα μπορούν στη συνέχεια να ενσωματωθούν/ χρησιμοποιηθούν σε σχετικές **γνωμοδοτήσεις και εκθέσεις της EFSA.**

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

- Call for proposal: CFP/EFSA/DCM/2011/01- **“Electronic Transmission of Chemical Occurrence Data”**. (ολοκληρώθηκε Μάιο 2013- κωδικοποίηση τροφ. **FoodEx**, περιγραφή δειγμάτων SSD)
- Negotiated procedure: NP/EFSA/DCM/2012/02/02 – “Pilot project on the implementation of **FoodEx2** as part of the **Standard Sample Description (SSD)** for the electronic transmission of harmonized chemical occurrence data to EFSA”.
- Call for tender: CFT/EFSA/DCM/2013/02 - **“Support to National Dietary Surveys”** LOT1 (children) & LOT2 (adults). (ξεκίνησε Αύγουστο 2013).

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

EFSA projects στο ΓΧΚ(2)

- OC/EFSA/DCM/2013/05 – “**Pilot project** on the implementation of **SSD2** in the frame of the electronic transmission of **harmonised data collection of analytical results to EFSA**” (ξεκίνησε Ιούνιο 2014)
- NP/EFSA/DATA/2014/05 - "Re-coding of the food descriptors of EFSA **Chemical Occurrence Database** and **Food Consumption Database** entries according to the **FoodEx2** food classification and description system” (ξεκίνησε Σεπτέμβριο 2014)
- **EFSA MULTI-ANNUAL FOCAL POINT GRANT AGREEMENT** (ξεκίνησε Ιανουάριο 2015 – 75% επιπλέον χρηματοδότηση από EFSA σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια).
- Όλα αυτά τα έργα και η αποστολή δεδομένων στην EFSA με **εναρμονισμένο τρόπο** από τα Κ.Μ., είναι αναγκαία για τις εν συνεχεία **ακριβέστερες εκτιμήσεις της έκθεσης** του πληθυσμού σε τοξικές ουσίες και άλλους κινδύνους, ακριβέστερες γνωμοδοτήσεις από την EFSA και **ορθότερες εκτιμήσεις κινδύνου**.
- **Ορθότερη διαχείριση και επικοινωνία του κινδύνου!!**

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Λίστα των Οργανισμών του Άρθρου 36

- Το **Διοικητικό Συμβούλιο (Management Board)** της EFSA καθιέρωσε και ενημερώνει την Λίστα των Οργανισμών του Άρθρου 36 του Κανονι. 178/2003
- Πρόκειται για μια **λίστα από οργανισμούς** που είναι αρμόδιοι να βοηθήσουν την EFSA στο έργο της π.χ. μέσω της απάντησής τους σε προσκλήσεις για υποβολή πρότασης (calls for proposals, Article 36 grants).
- Οι **οργανισμοί που περιλαμβάνονται** στη Λίστα ορίζονται επίσημα από τα Κράτη Μέλη με την υποστήριξη των **Σημείων Επαφής** με την EFSA και πρέπει να συμμορφώνονται με τα κριτήρια που ορίζονται στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΚ) αρ. 2230/2004.

➤ Λίστα οργανισμών Κύπρου :

- ✓ Γενικό Χημείο του Κράτους
 - ✓ Υγειονομικές Υπηρεσίες
 - ✓ Κτηνιατρικές Υπηρεσίες
 - ✓ Τμήμα Γεωργίας
 - ✓ Γεωργικό Ινστιτούτο
- Υπ. Υγείας
- Υπ. Γεωργίας, Φυσικών Πόρων & Περιβάλλοντος

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Επιστημονικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος Κρατών Μελών και EFSA

➤ Χημικοί κίνδυνοι, π.χ.

- ✓ **Ενδοκρινικοί διαταράκτες**, π.χ. **Δισφαινόλη Α**: No consumer health risk from bisphenol A (BPA) exposure (EFSA's re-evaluation of BPA)
- ✓ **Καφεΐνη**: Caffeine: EFSA consults on draft assessment
- ✓ **Ασπαρτάμη**: EFSA completes full risk assessment on aspartame and concludes it is safe at current levels of exposure
- ✓ **Μυκοτοξίνες**: EFSA Opinion on the risks for human and animal health related to the presence of modified forms of certain mycotoxins in food and feed
- ✓ **Υπολείμματα φυτοφάρμακων** στα τρόφιμα

➤ Μικροβιολογικοί κίνδυνοι, π.χ. **Νωπό γάλα**: Raw drinking milk: what are the risks? (EFSA opinion), **E.coli STEC**

➤ **Βιολογικοί κίνδυνοι**- νέοι Γενετικά Τροπ. Οργ. , ζωνόσοι κ.α.

➤ **Νανουλικά , νέες τεχνολογίες**: π.χ. Ενεργά και νοήμονα υλικά

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Επιστημονικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος Κρατών Μελών και EFSA (2)

- **Διατροφή:** Low-calorie diets: EFSA updates nutrition advice
- **Εκτίμηση κινδύνου**
 - ✓ A new **toolbox** to **rank risks**
 - ✓ The **Risk Thermometer** for comparison of chemical risks associated with food consumption (Δημόσια διαβούλευση της σχετικής προσχέδιας αναφοράς, η οποία συντάχθηκε από την Αρχή Ασφάλεια Τροφίμων της Σουηδίας)
 - ✓ **Μίγματα χημικών ουσιών**- τοξική επίδραση
 - ✓ Κ.α.
- **Συνέδρια:** 2nd Scientific conference “**Shaping the Future of Food Safety, Together**” κ.α.....

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Επίσημη Ιστοσελίδα της EFSA

Περαιτέρω πληροφορίες για τα παραπάνω θέματα μπορούν να βρεθούν στην Ιστοσελίδα της EFSA, στο σύνδεσμο: <http://www.efsa.europa.eu/>

The screenshot shows the EFSA website homepage. At the top, there is a search bar and language selection (DE, EN, FR, IT). The main navigation menu includes: ABOUT EFSA, NEWS & EVENTS, TOPICS, PUBLICATIONS, PANELS & UNITS, COOPERATION, APPLICATIONS HELPDESK, and CALLS & CONSULTATIONS. The main content area features a large banner for "No consumer health risk from BPA exposure" with a video player. To the right, there is a section for "EFSA Journal" with a link to "Opinion on BPA" dated 21 January 2015. Below the banner, there is a "News & updates" section with four featured articles: COOPERATION (mosquito), RISK ASSESSMENT (bar chart), PLANT PROTECTION (landscape), and DATA COLLECTION (vegetables).

Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
για την προσοχή σας!
elkakour@spidenet.com.cy

**Ημερίδα Διασφάλισης Ποιότητας Τροφίμων και
Νερών**

23 Ιανουαρίου 2015, Πανεπιστήμιο Κύπρου

